

bodo južne slovanske dežele brez obrtne šole, kakor poprej. Tržaška šola bo slovanski mladini zaprta, ker ne bo znala podučnega jezika. Slovanski mladini je skoraj vse jedno, je li podučni jezik v šoli italijanski ali kitajski. (Velika veselost na desnici.) Nova državna obrtna šola bo imela v tem slučaju le za italijansko prebivalstvo pravo vrednost. Treba mu je le še to doseči, da se ustanovi italijansko vseučilišče z vsemi mogočimi fakultetami, za kar je uže prosil tržaški mestni zbor in v seji 7. dne t. m. za potrebno poslopje tudi dovolil 600.000 gold. (Čujte! čujte! na desnici. — Saj je to lepo! na levici.) Če pa v resnici koristi državi vedno zatiranje in zanemarjenje slovanskega prebivalstva na Primorskem, in ne morda mnogo škoduje, o tem nas podučni bodočnost, gospôda moja.

Odvračamo od sebe vso odgovornost za prihodnje tržaške razmere. Ako pojde tako naprej, zginili bodo sicer najprvo Slovenci v Trstu, toda, gospôda moja, nikar se ne várajte: Nemci pojdejo kmalu za njimi! (Prav dobro! na desnici.)

Razmere, katere sem popisal, tirjajo resno pozornost, in gospod naučni minister ima tukaj jako široko in hvaležno polje, da pokaže svojo strogost. (Prav dobro! in veselost na desnici.)

Žalibog smo včeraj in danes slišali od gospoda ministra take besede, da imamo malo upanja boljše prihodnosti. Zdi se mi, da bodo naše tožbe in opomini utihnili brez vspeha ob njegovih ušesih, kakor pri njegovih prednikih. To tembolj obžalujemo, ker so nas prej s tem tolažili, da so naše tirjatve od tega odvisne, kako se obnese poskus na Kranjskem. Gospod minister je moral v budgetnem odseku priznati, da se je obnesel poskus na Kranjskem, in da je vspeh dovoljen. Iz tega bi morali sklepati, da se bodo tudi v drugih deželah izpolnile želje slovanskega prebivalstva, toda slišali smo le ugovore in izgovore. (Prav dobro! na desnici.) V vsakdanjem življenju se človek navadno izgovarja, kedar noče ničesa storiti. (Prav res! na desnici.)

In vendar ne tirjamo nobenih koncesij (pravičnost! na desnici), mi prosimo le svojo pravico. Ne želimo drugega, kakor da se tako vravná ljudska šola za slovanske otroke, kakor je vravnana za nemške in italijanske otroke, to je: slovanski materini jezik naj bo za-nje edini podučni jezik. (Konec prih.)

Mnogovrstne novice.

* Blizo 200 romarjev utonilo. Dne 18. t. m. hotela se je pri Paks-u čez Donavo prepeljati dolga procesija romarjev, kateri na čelu je bil opat Spiesz, da bi se podali v Kalocso. Pa, kakor se je brod odmaknil od brega, potopil se je takoj, očitno zato, ker je bil trohnel in preobložen. Izmed onih, ki so padli v globoko vodo, rešenih je bilo 127. Do nedelje zjutraj 10. ure izlekli so iz vode 101 mrtvih utonjencev, 87 oseb pa se še pogreša. — Vedno se še nahajajo utonjenci v vodi. Žalost prizadetih rodbin, ki so tako nenadoma zapuščeni,

je velika, iz ene hiše utonila je vsa rodbina, stari oče utonil je s tremi mladimi sinovi. — Ves prizadet kraj je potrto od velikanske nesreče. Minister notranjih zadev dal si je o nesreči na drobno poročati ter je ukazal prizadetim rešenim deliti podpore.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Matice slovenske hišo v Ljubljani na Bregu štev. 8 kupil je, kakor piše „L. Z.“, odvetnik dr. Tavčar.

— Umrli je gosp. Anton Zorc, župnik v Mokronogu, dne 14. t. m. Zemljica mu lahka!

— Odbor čitalnice postojnske vabi društvenike in pa rodoljube Notranjske sploh v razgovor, ki bode dne 26. t. m. popoldne ob 4. uri v Postojni v gostilni g. M. Vičiča, da se sklenejo primerne priprave za sprejem českich Sokolcev; tje dospe v prvi polovici meseca avgusta.

— Po Hrpeljski železnici peljal se je prvi vlak za poskušnjo dne 15. t. m. Pri tej vožnji za poskušnjo bili so navzoči trgovinsko-tehniški uradniki in se je vožnja vršila brez zaprek. Tudi zvezna proga v Trstu do postaje južne železnice je skoraj gotova tako, da se bode slovesno odtvorjenje dne 30. junija t. l. v navzočnosti trgovinskega ministra marquisa Bacquehema mogla vršiti brez zapreke. — Pri tej priliki so si Tržačani prizadevali, vodstvo železniškega prometa dobiti s Pulja v Trst, kar se jim pa do sedaj še ni posrečilo.

— Enketa zavoljo konverzije kranjskega zemljiško-obveznega dolga zbrala se je na poziv deželnega odbora minuli petek dne 17. t. m. pri deželnem odboru. Vdeležili so se tega posvetovanja v Ljubljani bivajoči deželni poslanci, dalje baron Schwegel in pa Em. Mayer in J. Luckmann. Po naznanilu onega, kar se je dosedaj storilo od strani deželnega odbora, vršilo se je posvetovanje o daljnih potrebnih korakih. V ta namen izvolil se je odsek čveterih členov, ki se bode imel pečati s tem vprašanjem.

— Iz leta 1848 prijavlja „L. Z.“ prošnjo dunajskih Slovencev do tedanjega kranjskega deželnega zastopa, v kateri se pred vsem naglašá, da se naše „slovansko“ ljudstvo ne sme potujčevati, temveč, da se morajo njegove lastne, žalibog zanemarjene moči razvijati in ojačevati, zato se prosi, naj se ne stavijo nikakoršne zapreke, ne stavijo združenju pisave in jezika z raztresenimi slovenskimi brati. Samo po tej poti moremo se razvijati. Prizadevanje pa poptujčevati (Entnationalisierung) je — — nečastno za onega, ki to pospešuje in neusmiljeno za žrtvo izbran narod. Konečno se našteje še 8 toček, katere naj deželni zastop priporoča pri vladarju, med temi: 1. zagotovljenje slovanske narodnosti na Kranjskem, Primorskem ter slovenskih okrajih Štajerske in Koroške, — slovenščino v šolah, da se razglašajo postave tudi v slovenščini in da se v uradih namestijo tudi slovenščine po vsem večji može.

Ta prošnja pisana je na Dunaji dne 29. marca leta 1848 in podpisani so: dr. Dollenz, L. Perona, Fr. vitez Gariboldi, profesor Jenko, dr. Fuster, L. Toman, dr. Fr. Miklošič, dr. Skedl, dr. J. Supanz, dr. Martinak, Rudolf baron Rechbach, F. vit. Pagliarucci in doktorand Karol Dežman. — Današnji kolovodja ljubljanskih nemških turnarjev je pač uže pozabil — na Dežmana iz leta 1848 in še do leta 1861.

— Bivši trgovinski minister baron Pino praznuje dne 1. julija v Velikovcu v ožjem krogu svoje rodbine srebrno poroko svojo in se vrne dne 4. julija nazaj preko Dunaja.

— Gospod V. Jevniker, predsednik okrožne sodnije novomeške, praznuje dne 25. junija štiridesetletnico svojega službovanja. Gotovo dojde jubileantu, ki je bil v Ljubljani delj časa predstojnik c. kr. mestno-delegirane okrajne sodnije in je rojen Ljubljančan, mnogo čestitk povodom lepe svečanosti.

— Osebne vesti. Gosp. Fr. Pfeifer imenovan je za nadsvetovalca, g. R. Kastelic pa za svetovalca pri računovodskem oddelku c. kr. deželne vlade v Ljubljani.

— Nov slovenski doktor. Minulo soboto bil je na vseučilišču dunajskem promoviran za doktorja prava pravni praktikant pri deželni sodnji ljubljanski gospod Dragotin Treo.

— Vojvoda meklenburški, o katerem smo zadnjič poročali, da je v Konjicah na grajščini svojega tasta kneza H. Windisch-Grätza nevarno zbolel, prebolel je srečno, mati njegova vojvodica Meklenburška vrnila se je uže domu in vojvoda sam zapustil bode v nekoliko dneh posteljo.

— Profesor Binder peljal je dne 12. t. m. svoje nemške turnarje v Zagorje, da so se tam zopet bratili s tamošnjo krajno skupino nemškega „Schulvereina“. Navzoč je bil tudi c. kr. okrajni glavar litijski g. Gril in zanimivo je, da je v tem slučaju nemški profesor skušal konfiscirati c. kr. okrajnega glavarja, češ, da se je uže v Kočevji kazal nemškemu „Schulvereinu“ posebno prijaznega. — Nemški Binder se je sicer nekaj zmotil, ker glavar Gril ni bil nikdar v Kočevji, — pomenljivo je pa, da ti gospodje uže vsakega smatrajo za svojega pristaša, ako dopušča „Gut Heil“-anje, ker to hude Nemce taxo veseli.

— Šišenska čitalnica priredi v nedeljo dne 26. junija 1887 „spomladansko veselico“ na vrtu Koslerjeve pivarne. Pri veselici svira skupna vojaška godba c. kr. peš-polka baron Kuhu št. 17. — Red veselici je: Petje, godba, streljanje in kegljanje za dobitke in različne ljudske zabave. — Začetek veselici je ob pol 4. uri popoldne. — Vstopnina 20 kr., otroci plačajo 10 kr. Društveniki šišenske čitalnice so prosti. — K obilni vdeležbi vabi najuljudneje odbor.

— Vabilo. „Pedagogičsko društvo“ v Krškem bode imelo letošnji občni zbor v četrtek dne 30. junija t. l. ob 2. uri popoldne na gostilničnem vrtu gosp. Gregoriča v Krškem. — Spored: 1. Poročilo o društvenem delovanju preteklega društvenega leta. 2. Pregled

letnega računa. 3. Volitev treh pregledovalcev računov. 4. Volitev sedmih udov v društveno vodstvo (odbor). 5. Določitev letnega prineska za prave in podporne ude. 6. Določitev gledé „Pedagogičskega letnika“. 7. Predavanje deželnega potovalnega učitelja in tajnika c. kr. kmetijske družbe gosp. Gust. Pirca: „Kako je šolski vrt urediti in obdelavati.“ 8. Nasveti. — Zaradi velike važnosti tega zborovanja vabijo se vsi pravi in podporni udje, kakor tudi vsi drugi prijatelji šolstva in napredka k mnogobrojni udeležbi.

Odbor „Pedagogičskega društva“
v Krškem.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Ministerstvo notranjih zadev se je dunajskemu mestu nasproti pokazalo v dveh slučajih izredno radodarno; odvezlo je namreč mestu dolžnost, graditi še četrto bolnišnico, ter je obljubilo to storiti na državne stroške. Dalje prepustilo je polovico dohodkov od zastavnice mestu ter mu za dobo od leta 1853 do 1859 onih dohodkov povrnilo 130 000 gold. Gotovo bo ta moder korak usta zamašil onim, ki vedno kričijo, kako Dunaj hira.

Uradni časniki naznanjajo spored za svečanosti, ki se bodo vršile za čas trodnevnega bivanja cesarjevega v Pulju.

Cesar dospé po tej vredbi v spremstvu nadvojvoda Karola Ludovika v Pulj dne 4. julija ob 6. uri zjutraj, kjer ga bode pozdravljal grom topov iz vseh trdnjav in iz vojnih brodov v tamošnjem pritišji. Posebni dvorni vlak vstavi se pred državno hišo na Rivi, kjer cesar stopi iz vagona ter ga pozdravijo poveljnik mornarice, baron Sterneck, admiral pritišja, bar. Pitner in pa cesarski namestnik Primorske baron Pretis.

Po sprejemu odpelje se cesar v vozu na vadišče mornariške kosarne, kjer ga bode v paradi pričakovalo vse vojaštvo tamošnje garnizije in pa šolskih brodov. Po pregledu vojništva odpelje se cesar dalje v St. Daniel, najnovejši največji trdnjavi na suhem ter se po ogledu trdnjave prepelje na okrašenem čolnu k brodu „Miramar“, ter se tukaj nastani. Ta večer bode se mesto z areno praznično razsvetlilo, na morji pa bode brzo brodenje v čolnih.

Drugo jutro zapusti eskadra mornarice Pulj in cesar spremlja jo na brodu „Miramar“, vojno brodovje vršilo bode na širokem morji svoje vaje ter se bode v teku dneva skušalo približati suhi zemlji, kjer bode vojna na suhem skušala to zabraniti. Ponoči poskusil se bode bržčas naskok torpedovskih čolnov na skupino vojnih brodov, katera bode prenočila pri „Fazani“.

Dne 6. julija ob 10. uri dopoldne pa se bode slovesno v morje spustila nova vojna barka „Cesarjevič, nadvojvoda Rudolf“, za kar se delajo uže velikanske priprave. Ono debelo in več tisuč metrov dolgo vrv, katera ima seni skupaj držati, po katerih težki brod v morje drči, izdeluje 400 delavcev uže več dni, enako